

Scenariusz, scenopis i środki realizacyjne w filmie

WIEDZA W PIGUŁCE

Scenariusz jest dziełem literackim tworzącym z myślą o realizacji filmowej, która jednak może się bez niego obyć i przeważnie się bez niego obywa. Ważniejszą rolę odgrywa scenopis, który dokładnie określa środki filmowe, które mają być użyte w każdej z projektowanych scen filmu. Jego zadaniem jest wirtualna realizacja filmu.

Czy jest jednak możliwe, by film obył się bez scenariusza? W zasadzie nie, niektórzy twórcy opracowują bardzo precyzyjny scenopis, którego się potem ściśle trzymają (z takiej praktyki znany był np. Wojciech Haś). Zdarza się, że scenariusz istnieje wyłącznie jako ogólny zamysł twórcy, swobodnie zmieniany podczas zdjęć, które nabierają wówczas cech improwizacji (tak pracował na przykład francuski reżyser Jean-Luc Godard, a po nim także inni przedstawiciele francuskiej – i czechosłowackiej – Nowej Fali lub twórcy brytyjskiego kina społecznego Kenneth Loach i Mike Leigh; podobnie też powstał „Rejs” Marka Piwowońskiego).

Znajomość scenariuszy w analizie dzieła filmowego nie jest konieczna, ale może być pomocna. Wiele z nich opublikowano – dostępne są dzieła Ingmara Bergmana, Michelangelo Antonioniego, Krzysztofa Zanussiego. Warto pamiętać, że scenariusz nie zawsze ściśle odpowiada zrealizowanemu na jego podstawie filmowi. Bardzo przydatny bywa własny, przez siebie sporządzony na podstawie filmu „scenopis”. Wspomnijmy też, że istnieją również powieści oparte na fabule filmowej (np. „Ostatnie tango w Paryżu” – wartościowa literacko powieść Roberta Alleya oparta na filmie Bernardo Bertolucciego z 1973 r.).

SŁOWNICZEK

- **scenariusz:** zapis wydarzeń, sytuacji i dialogów, który jest podstawą do realizacji filmu, przedstawienia teatralnego lub słuchowiska radiowego
- **scenopis:**
- **środki realizacyjne w filmie:**
- **inscenizacja:**
- **praca kamery:**
- **montaż:**

Tekst: Eliza Hetkowska, scenariusz: Anna Walczak, konsultacja merytoryczna: Wojciech Michera. Materiał pochodzi z serwisu edukacjamedialna.edu.pl prowadzonego przez Fundację Nowoczesna Polska.

Udostępniono na licencji [Creative Commons Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach 3.0](https://creativecommons.org/licenses/by/3.0/).

Źródło: <http://edukacjamedialna.edu.pl/lekcje/scenariusz-scenopis-i-srodki-realizacyjne/>.

Publikacja przygotowana w ramach współpracy z Centrum Otwartej i Multimedialnej Edukacji Uniwersytetu Warszawskiego na podstawie kursu "Film jako opowieść".